

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

ATZINUMI

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja atzinums ņemot vērā Beļģijas Karalistes, Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Spānijas Karalistes, Francijas Republikas, Itālijas Republikas, Luksemburgas Lielhercogistes, Nīderlandes Karalistes, Austrijas Republikas, Polijas Republikas, Portugāles Republikas, Slovēnijas Republikas, Slovākijas Republikas un Zviedrijas Karalistes ierosmi, lai pieņemtu Padomes Lēmumu par Eurojust stiprināšanu un ar ko groza Lēmumu 2002/187/TI

(2008/C 310/01)

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 286. pantu,

ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 8. pantu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šo datu brīvu apriti,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti un jo īpaši tās 41. pantu,

terorismu un pārobežu noziedzību ("Prīmes līgums") un par ierosināto Padomes lēmumu par minētā Padomes lēmuma īstenošanu ⁽²⁾. Pēc EDAU domām, aplūkotais atzinums būtu jāpiemin Padomes lēmuma preambulā, tāpat kā viņa atzinums ir minēts vairākos juridiskos instrumentos, kas ir pieņemti pēc Komisijas priekšlikuma.

3. Lai gan dalībvalstij vai dalībvalstu grupai, kas ierosina kādu ES Līguma VI sadaļā paredzētu tiesību aktu, nav juridisku saistību lūgt EDAU konsultāciju, spēkā esošie noteikumi neliedz tādu konsultāciju lūgt. EDAU pauž nožēlu, ka dalībvalstis šajā gadījumā nav lūgušas viņa padoma, jo lielā ierosinātā tiesību akta daļā ir risināts jautājums par personas datu apstrādi — par tās priekš noteikumiem.

IR PIEŅĒMIS ŠO ATZINUMU.

I. IEVADPIEBILDES

1. Oficiālajā Vēstnesī 2008. gada 27. februārī bija publicēta 14 dalībvalstu ierosme pieņemt Padomes Lēmumu par Eurojust stiprināšanu un ar ko groza Lēmumu 2002/187/TI ⁽¹⁾.
2. EDAU nebija lūgts dot konsultāciju par šo ierosmi. Tālab viņš nāk klajā ar atzinumu pēc savas ierosmes, tāpat kā ir nācis klajā ar atzinumiem par ierosināto Padomes lēmumu par pārobežu sadarbības pastiprināšanu, jo īpaši apkarojot

4. Tāpat arī viņš pauž nožēlu par to, ka nav veikts ietekmes novērtējums, kas būtu pievienots ierosinātajam tiesību aktam ⁽³⁾. Tas ir vajadzīgs elements, kā stiprināt pārskatāmību un — plašāk — likumdošanas procesa kvalitāti.

⁽¹⁾ OV C 54, 27.2.2008, 4. lpp.

⁽²⁾ EDAU 2007. gada 4. aprīļa atzinums par 15 dalībvalstu ierosmi, lai pieņemtu Padomes lēmumu par pārobežu sadarbības pastiprināšanu, jo īpaši apkarojot terorismu un pārobežu noziedzību (OV C 169, 21.7.2007., 2. lpp.) un 2007. gada 19. decembra atzinums par Vācijas Federatīvās Republikas ierosmi, lai pieņemtu Padomes Lēmumu par to, kā īstenot Padomes Lēmumu 2007/.../TI par pārobežu sadarbības pastiprināšanu, jo īpaši, apkarojot terorismu un pārobežu noziedzību (OV C 89, 10.4.2008., 1. lpp.).

⁽³⁾ Paskaidrojuma rakstā (tas nav publicēts Oficiālajā Vēstnesī, bet ir pieejams Padomes atklātībā pieejamā reģistrā) ierosme ir izskaidrota. Tas tomēr neatrisina jautājumu par nepietiekamu pārskatāmību (utt.), kam šajā atzinumā ir pievērsta uzmanība.

Eiropas Savienības pilsoņiem ir grūti saprast, kāpēc šis elements ir normāla likumdošanas procesa daļa, ja Komisija nāk klajā ar priekšlikumiem, bet tā nepieder pie likumdošanas procesa, ja dalībvalstis ierosina tiesību aktus.

5. Šajā gadījumā papildu dokumenti būtu varējuši pamatot, kāpēc tik svarīgi ir izdarīt grozījumus Lēmumā 2002/187/TI. Šajā sakarā jāuzsver, ka akts ir ierosināts, lai pieņemtu juridisku instrumentu īsi pirms Lisabonas Līguma stāšanās spēkā. Minētais līgums mainīs *Eurojust* statusu, *inter alia*, arī tāpēc, ka tas likvidēs ar ES Līgumu radīto pilāru struktūru.

6. Beidzot ievadpiebildes, EDAU atgādina, ka 14 dalībvalstis ir nākušas klajā ar otru un cieši saistītu ierosmi, lai pieņemtu Padomes lēmumu par Eiropas tiesiskās sadarbības tīklu ⁽⁴⁾. EDAU nenāks klajā ar atzinumu par minēto ierosināto aktu, jo tas nav tik nozīmīgs no personas datu aizsardzības perspektīvas. Pie informācijas, ko izplata Eiropas tiesiskās sadarbības tīklā — kā paredzēts saskaņā ar ierosinātā akta 8. pantu — parastos apstākļos nepieder personas dati.

II. VISPĀRĒJI JAUTĀJUMI

Ierosme pati savā kontekstā

7. Saskaņā ar ierosinātā tiesību akta apsvērumiem, tā mērķis ir stiprināt *Eurojust* darbību efektivitāti. Mērķis iekļaujas kontekstā, kurā *Eurojust* turpmāka attīstība ir uzskatāma par loģisku soli tādas organizācijas uzlabošanā. Eiropadome 2004. gada novembrī pieņemtajā Hāgas programmā ⁽⁵⁾ jau ir aicinājusi Komisiju apsvērt *Eurojust* turpmākās attīstības iespējas. Komisija 2007. gada oktobrī nāca klajā ar paziņojumu Padomei un Eiropas Parlamentam par *Eurojust* un Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla nozīmi, Eiropas Savienībā apkarojot organizētu noziedzību un terorismu ⁽⁶⁾. Paziņojumā ir secināts, ka ir jāgroza *Eurojust* lēmums, lai ļautu *Eurojust* izvērst sadarbības potenciālu un vēl vairāk nostiprināties kā būtiski svarīgai struktūrai, kas Eiropā apkaro organizētu noziedzību un terorismu.

8. EDAU arī atgādina, ka 85. pants Līgumā Savienības darbību (*Treaty on the Functioning of the Union*) (Lisabonas Līgumā) *Eurojust* tiesiskā bāze būs paplašināta salīdzinājumā ar pašreizējo bāzi — ES Līguma 31. panta 2. punktu. Lisabonas Līguma 85. pantā *inter alia* ir minēta kriminālizmeklēšanas sākšana. Lisabonas Līguma 86. pantā ir noteikts, ka Padome no *Eurojust* var izveidot Eiropas prokurora biroju (*Eiropas prokurora birojs*).

9. Paziņojumā ir arī norādīts, ka dati par *Eurojust* darbību ir pozitīvi. To lietu skaits, kuru risināšanā ir iesaistīties *Eurojust*, jūtami pieaug. Tomēr tajā ir norādīts arī, ka attīstība prasa valstu iekšējām dalības struktūrām, kas ir *Eurojust* un kolēģijas dalībnieces, dotās pilnvaras padarīt skaidrākas un lielākas. Paziņojumā ir pamatoti pašreizējās sistēmas trūkumi, jo tā negarantē pietiekamas pilnvaras attiecīgām *Eurojust* valstu iekšējām dalības struktūrām un kolēģijai.

10. EDAU izprot vajadzību uzlabot *Eurojust* tiesisko sistēmu, lai darītu to efektīvāku. Šī organizācija attīstās. Tās nozīme kriminālizmeklēšanā un kriminālvajāšanā kļūst aizvien lielāka, un tai jāklūst aizvien lielāka, lai padarītu *Eurojust* par nozīmīgu spēku šajā jomā.

Eurojust vieta informācijas jomā

11. Paziņojumā ir uzsvērts, ka būtiski svarīga ir piekļuve informācijai. No tādas perspektīvas ir loģiski, ka daudz ierosināto grozījumu ierosinātajā tiesību aktā attiecas uz *Eurojust* vietu informācijas jomā ⁽⁷⁾. Šis EDAU atzinums konkrēti pievēršies šim jautājumam, jo tam ir sakars ar personas datu vākšanu, glabāšanu un apmaiņu ar tiem. Šajā sakarā nozīmīgs ir arī tas, ka paziņojuma otrā daļā uzmanība ir pievērsta *Eurojust* attiecībām ar citiem darbību veicējiem, tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietās. Ierosinātajā tiesību aktā daudz vietas ir atvēlēts arī tādu attiecību uzlabošanai, un tās būs svarīgs šā atzinuma elements.

12. EDAU norāda, ka ierosinātajā tiesību aktā ir noteikumi, kas izraisa īpašu ieinteresētību no personas datu vākšanas, glabāšanas un to apmaiņas viedokļa:

— tā 9. panta 4. punktā *Eurojust* dalībvalstīm ir ļauts pilnībā piekļūt daudziem reģistriem.

— Tā 9.a pantā ir definētas visas dalībvalstīm dotās pilnvaras, arī vieta informācijas jomā.

— Saskaņā ar 12. panta 5. punktu *Eurojust* attiecīgu valstu koordinācijas sistēma ir savienota ar *Eurojust* lietu apstrādes sistēmu (*Case Management System*).

— Jaunajā 13.a pantā ir risināts jautājums par informāciju, ko *Eurojust* sniedz attiecīgu valstu varasiestādēm.

— Pilnīgos, ar 15. pantā minēto datu apstrādi saistītos sarakstus aizstās ar brīvi pieejamiem sarakstiem. Jauna tipa informācija ir pievienota 15. panta 1. punkta l) apakšpunktā, un ir pievienota lietu apstrādes sistēmas (*Case Management System*) koncepcija.

⁽⁴⁾ OVC 54, 27.2.2008., 14. lpp.

⁽⁵⁾ OVC 53, 3.3.2005., 1. lpp.

⁽⁶⁾ 2007. gada 23. oktobra paziņojums — COM(2007) 644 galīgā redakcija. Še turpmāk "paziņojums".

⁽⁷⁾ Termins "vieta informācijas jomā" attiecas uz *Eurojust* un tā locekļu iespējām vākt informāciju.

- Saskaņā ar 26. panta 1.a punktu *Eurojust* kolēģija var atvērt Eiropola analīzes darba datnes un piedalīties darbā ar tām. 26. panta 2. punktā vēl vairāk ir atvieglinātas attiecības ar Eiropas tiesiskās sadarbības tīklu, *Frontex* un citiem darbību veicējiem.
- 27.a pantā ir aplūkoti tiesiskās sadarbības lūgumi no trešām valstīm.
13. Tādi noteikumi paplašina iespējas vākt un glabāt personas datus un apmainīties ar tiem, un tālab tie rada papildu draudus personas datu aizsardzībā. Protams, no draudiem ne vienmēr var izvairīties, jo spēkā esošos noteikumos ir jāparedz, ka *Eurojust* var efektīvi veikt operatīvas darbības. Tomēr, izstrādājot jaunus noteikumus, kas paplašina datu apstrādes iespējas, Eiropas likumdevējiem būtu jāpanāk labs dažādu iesaistīto sabiedrības interešu līdzsvars, ņemot vērā samērības principu.
14. Tas noteikti prasa, lai minētos noteikumus izstrādātu, pamatojoties uz spēkā esošo noteikumu nepilnību analīzi, kā arī uz jauno noteikumu ceramo efektivitāti. Šā iemesla dēļ ir jānožēlo, ka ierosinātajam tiesību aktam nav pievienoti dokumenti ar tādu analīzi, nemaz nerunājot par to, ka paziņojumā ir dota daudz derīgāka informācija. Piemēram, nav nekādu pierādījumu, kāpēc 15. panta pilnīgie saraksti būtu jāaizstāj ar brīvi pieejamiem sarakstiem.
- Valstu krimināltiesību konteksts**
15. Prasība pēc pierādījumiem ir vēl lielāka, ņemot vērā sarežģīto realitāti, kādā *Eurojust* ir jādarbojas. Šajā Eiropas integrācijas stadijā kriminālizmeklēšana un kriminālvajāšana ietilpst attiecīgu valstu tiesību jomā. Attiecīgu valstu tiesību akti šajā jomā balstās uz ilgu laiku pastāvējušām juridiskām tradīcijām, un tie ir ļoti dažādi. *Eurojust* uzdevums ir pēc iespējas atvieglināt vairāk nekā vienas dalībvalsts teritorijā izvērstu izmeklēšanas un kriminālvajāšanas darbību koordināciju, pilnībā respektējot pamattiesības un pamatbrīvības ⁽⁸⁾.
16. Turklāt ar Lēmumu 2002/187/TI attiecīgu valstu valdībām ir liela rīcības brīvība jautājumā, kā tās veic ar *Eurojust* saistītus uzdevumus, piemēram, tas, kādu vietu tās atvēl valstu locekļiem.
17. Tādai realitātei sekas ir dažādas. Pirmām kārtām, pamatoti šķiet iemesli ierobežot dalībvalstīm doto rīcības brīvību, lai nodrošinātu *Eurojust* iespēju efektīvi darboties. Ierosinātā

tiesību akta 2. panta 2. punktā ir paaugstināts mazākais pieļaujamais resursu līmenis, kas dalībvalstīm būtu jādod attiecīgās valsts iekšējām dalības struktūrām. Arī jaunajā 9.a pantā ir sliekšme stiprināt attiecīgo valstu locekļu stāvokli. Dalībvalstīm ir jādod tiem konkrētas pilnvaras.

18. Otrkārt, būtu jāņem vērā tas, ka *Eurojust* apmainās ar ļoti dažādu juridisku sistēmu informāciju, uz ko attiecas dažādas juridiskas (un konstitucionālas) prasības par tādas informācijas lietošanu un piekļuvi tai. Tādas prasības nevajadzētu lietot, lai ierobežotu *Eurojust* pilnvaras vākt un glabāt informāciju, un apmainīties ar to, tāpat arī nevajadzētu ierobežot pašas prasības, bet tādā sarežģītā vidē visas iespējamās sekas būtu rūpīgi jāizsver un laikus jāņem vērā.

Lisabonas Līgums un pārmaiņu vajadzība — vai pārmaiņas ir jāveic tagad?

19. Lisabonas Līgumam ir trīs nozīmīgas sekas, kas attiecas uz šo ierosmi:
- a) TFU 85. pantā ir paplašinātas *Eurojust* funkcijas, kamēr 86. pantā ir paredzētas pat vēl būtiskākas funkciju pārmaiņas, proti, tā pārvēršanās par Eiropas prokurora biroju (skat. arī šā atzinuma 8. punktu).
- b) *Eurojust* sakarā pieņemto tiesību aktu sistēma ir jāpielāgo Eiropas Parlamentam un Padomei, izmantojot parasto likumdošanas procedūru — kvalificēta balsu vairākuma balsojumu Padomē. EK 228. pantā (Lisabonas Līgumā — TFU 260. pantā) paredzētā pārkāpumu izmeklēšanas procedūra attieksies uz īstenošanu dalībvalstīs.
- c) Pilāru struktūras likvidācijas sekas būs tādas, ka, *Eurojust* kļūs par Eiropas Savienības struktūru, uz ko attieksies visi TFU II sadaļas vispārēji piemērojamie noteikumi, piemēram, pārskatāmības un datu aizsardzības noteikumi.
20. Rodas jautājums, vai nebūtu labāk nogaidīt, kamēr Lisabonas Līgums stājas spēkā, pirms pieņemt *Eurojust* tiesību aktu sistēmas grozījumus, kas ir ietverti ierosinātajā tiesību aktā.
21. Pēc EDAU domām, ir daži stipri argumenti, kas atbalsta domu pagaidīt, līdz stājas spēkā Lisabonas Līgums. Argumenti ir šādi:
- a) Tas ļauj pilnībā iekļaut Lisabonas Līguma 85. pantā minētos uzdevumus ⁽⁹⁾.

⁽⁸⁾ Skat. otro apsvērumu Padomes Lēmumā 2002/187/TI (2002. gada 28. februāris), ar ko izveido *Eurojust*, lai pastiprinātu cīņu pret smagiem noziegumiem.

⁽⁹⁾ TFU 86. pants šajā sakarā nav tik svarīgs, jo nav noteikts, ka tas sāks darboties tūlīt pēc Lisabonas Līguma stāšanās spēkā.

- b) Tajā ir atzīts, ka Eiropas Parlamenta ir līdztiesīgs tiesību aktu pieņēmējs un *Eurojust* darbību izvērtējumā ieinteresēta puse ⁽¹⁰⁾.
- c) Tas Komisijai un Tiesai ļauj kontrolēt dalībvalstīs notiekošās īstenošanas gaitu, un neļauj jauniem noteikumiem izmantot Lisabonas Līguma 36. protokola VII sadaļā piešķirtos atbrīvojumus, ar ko ir paredzēts, ka ierobežota Tiesas kompetence nemainīsies attiecībā uz aktiem, kas būs pieņemti, pirms stājas spēkā Lisabonas Reformu Līgums — kamēr tādos aktos izdara grozījumus vai aprit 5 gadi.
- d) Tas ļauj apsvērt, kādas sekas būs pilāru struktūras likvidācijai, kas datu aizsardzības jomā varētu būt tāda, ka Regulu (EK) Nr. 45/2001 ⁽¹¹⁾ varētu piemērot *Eurojust*.

III. PERSONAS DATU APSTRĀDES NOTEIKUMI

Vispārējā sistēma

22. Lēmuma 2002/187/TI 14. pantā ir noteikts, ka *Eurojust* var apstrādāt personas datus saskaņā ar savu kompetenci un veicot uzticētos uzdevumus. Minētajā pantā arī turklāt ir dota atsauce uz Eiropas Padomes Konvenciju Nr. 108 ⁽¹²⁾, kā arī daži vispārēji datu aizsardzības principi, un paredzēts, ka *Eurojust* izstrādā ar izmeklēšanām saistītu datu reģistru, un var izstrādāt pagaidu darba datnes, kurās arī ir personas dati.

23. Ierosinātajā tiesību aktā nav ierosināts atsauce uz Konvenciju Nr. 108 aizstāt ar atsauce uz Padomes pamatlēmumu par tādu personas datu aizsardzību, kuras apstrādā, policijas un tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietu izmeklēšanā ⁽¹³⁾, tāpat arī nekādi neatsaucas uz minēto Padomes pamatlēmumu ⁽¹⁴⁾. Konsekvences labad EDAU iesaka pievienot tādu atsaucei Lēmuma 2002/187/TI 14. pantā. Tāda atsauce ir vēl

jo svarīgāka jo *Eurojust* apmainās ar personas datiem ar dažādu valstu varasiestādēm, kam būs uzlikta saistības ar Padomes pamatlēmumu par personas datu aizsardzību, kad tas būs stājies spēkā dalībvalstīs.

Lietu apstrādes sistēma (*Case Management System*)

24. Ierosinātajā tiesību aktā ir paredzēts atsauce uz "reģistru" aizstāt ar atsauce uz "Lietu apstrādes sistēmu ar reģistru (*Case Management System containing an index*)". EDAU atbalsta tādu pārmaiņu, jo tajā labāk atspoguļota *Eurojust* sistēmā pieņemtā prakse. Ar to ir skaidri pateikts, ka noteikumi par personas datu apstrādi — tās ierobežojumi — attiecas uz lietu apstrādes sistēmu kopumā, un ne tikai uz reģistru.

25. Ierosinātajā tiesību aktā ir paredzēts ierobežotos personas datu sarakstus, ko var apstrādāt saskaņā ar 15. panta 1. un 2. punktu aizstāt ar līdzīgiem sarakstiem, bet kas būtībā būtu brīvi pieejami. Vārdus "tikai/vienīgi" svītros, un 15. panta 1. punktā pievieno vārdu "piemēram". Ja neņem vērā mazu nekonsekvenci ierosinātajā tiesību aktā (kāpēc 15. panta 1. punktā jāpievieno vārds "piemēram"?), pēc EDAU ieskata tāds grozījums nebūtu jāpieņem Savienības tiesībās. Grozījums maina sarakstu būtību — ar negatīvām sekām datu aizsardzībai un juridiskai skaidrībai, un bez pietiekamiem iemesliem ⁽¹⁵⁾.

26. EDAU nesaprot, kāpēc tāds grozījums būtu vajadzīgs, jo īpaši tāpēc, ka datu saraksti jau ir visnotaļ plaši. Ja trūkst konkrētu kategoriju datu, labāk būtu tos iekļaut attiecīgā paša lēmuma kategorijā. Šis ierosinātais tiesību akts ir laba izdevība to darīt, kas izpaužas ieteikumā pievienot jaunu kategoriju (l) 15. panta 1. punktā.

Datu kategoriju pievienošana

27. Pievienošana attiecas uz telefona numuriem, transportlīdzekļu reģistrācijas datiem, datiem, kas ir saistīti ar telefona un e-pasta izmantošanu, DNS datiem un fotoattēliem, kas visi ir saistīti ar personām, ko kriminālizmeklēšanā vai kriminālvajāšanā tur aizdomās par dažu tipu noziegumiem. EDAU saprot vajadzību apstrādāt tādus datus, bet grib piekristies dažiem konkrētiem aspektiem, kam ir vajadzīgs skaidrojums:

- a) DNS datu jēdziens nav skaidrs. Ir būtiski svarīgi, lai DNS datu jēdziens būtu skaidri definēts, un DNS profili būtu nošķirti no DNS datiem, kas var dot informāciju par

⁽¹⁰⁾ Skat. TFU 85. panta 1. punkta pēdējo teikumu.

⁽¹¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

⁽¹²⁾ Ar automātisku personas datu apstrādi saistītas personu aizsardzības Eiropas Padomes Konvencija, 1981. gada 28. janvāris.

⁽¹³⁾ Jaunākā atklātībā pieejamā ierosinātā Padomes pamatlēmuma versijas datums ir 2007. gada 11. decembris, un ir pieejams Padomes atklātībā pieejamā reģistrā.

⁽¹⁴⁾ Nelaimīgā kārtā arī ierosinātajā Padomes lēmumā, ar ko izveido Eiropas policijas biroju (*European Police Office — Europol*) (skat. atzinuma 31. punktu), tādas atsaucē nav.

⁽¹⁵⁾ EDAU zina, ka šis jautājums ir pārrunāts arī Padomes darba grupā, un iespējams, tas ļaus paturēt sarakstu slēgtu. Protams, tāds rezultāts būtu apsvērts.

kādas personas ģenētiskām īpašībām un/vai veselības stāvokli. Pēc EDAU uzskata *Eurojust* veiktā apstrāde varētu aprobežoties ar DNA profiliem ⁽¹⁶⁾.

- b) Runājot par datiem, kas ir saistīti ar telefona un e-pasta izmantošanu, nav īsti skaidrs, kādi dati ir iekļauti, un kādi nav. Jo īpaši, ciktāl ir runa pa e-pastu, nav skaidras atšķirības starp pārsūtīšanas datiem un satura datiem. Šī problēma ir apzināta datu saglabāšanas Direktīvas 2006/24/EC ⁽¹⁷⁾ kontekstā un diskusijās par minētās direktīvas īstenošanu. Direktīvas 5. panta 2. punktā ir noteikts — “Saskaņā ar šo direktīvu nevar glabāt nekādus datus, kas izpauž saziņas saturu”. EDAU iesaka pievienot līdzīgu skaidrojumu Padomes lēmuma 15. pantā.
- c) Fotoattēli varētu atklāt diskrētu informāciju par pašu aizdomās turamo, bet arī par citiem, piemēram, lieciniekiem vai upuriem, par ko ir runa 15. panta 2. punktā. Pēc EDAU viedokļa būtu jānodrošina, lai fotoattēlu apstrādi papildinātu līdzīgi procesuāli drošības līdzekļi kā tie, kas ir iekļauti 15. panta 4. punktā. Šajā ziņā būtu jāgroza 15. pants.

b) *SitCen* nav neatkarīga organizācija, bet gan Padomes struktūra, kam nav juridiskas personas statusa. Būtu arī turpmāk jāanalizē, kā būtu jāizveido pareizas attiecības ar *SitCen*, arī datu aizsardzībā vajadzīgie drošības līdzekļi.

c) Runājot par Interpolu, EDAU saprot, ka īpašos gadījumos būs vajadzīga informācijas apmaiņa ar *Eurojust*. Ierosināto tiesību aktu var atbalstīt, bet būtu bijis vēl labāk, ja par divu struktūru nolīgumu — ciktāl tas attiecas uz personas datu apstrādi — būtu jāsaņem Kopīgas pārraudzības struktūras apstiprinājums.

d) Visbeidzot, EDAU iebilst pret personas datu apmaiņu starp *Eurojust* un Pasaules muitas organizāciju, jo nešķiet, ka šajā gadījumā pastāv skaidra vajadzība pēc tādas apmaiņas. Viņš ierosina ierosinātajā tiesību aktā svītrot 26. panta 10. punktu vai vismaz tekstā nodrošināties, ka nolīgums neattiecas uz personas datu apmaiņu.

Sadarbība ar Eiropolu

IV. ATTIECĪBAS AR ĀRĒJIEM PARTNERIEM

28. Saskaņā ar ierosinātā tiesību akta septīto apsvērumu ir arī jāstiprina *Eurojust* spējas sastrādāties ar ārējiem partneriem, piemēram, Eiropolu, OLAF un *Frontex*, kā arī ar trešo valstu varasiestādēm.

29. Turklāt, 26. pantā ir daži jauni noteikumi par attiecībām un ciešu sadarbību ar citiem partneriem, piemēram, Eiropas tiesiskās sadarbības tīklu, Apvienoto situāciju centru (*Joint Situation Centre — SitCen*), Interpolu un Pasaules muitas organizāciju. No ierosinātā tiesību akta izriet, ka tāda sadarbība noteikti var ietvert personas datu apmaiņu. Tas liek izdarīt šādus secinājumus —

- a) Ciktāl ir runa par Eiropas tiesiskās sadarbības tīklu, šajā ierosinātajā tiesību aktā, kā arī ierosinātajā Padomes lēmumā par Eiropas tiesiskās sadarbības tīklu ir ietverti precīzi noteikumi par sadarbību, kas ir ļoti apsveicami.

⁽¹⁶⁾ Skat. no tā paša viedokļa agrākus EDAU atzinumus, piem., 47. un 48. punktu atzinumā par 15 dalībvalstu ierosmi, lai pieņemtu Padomes (Prīmes) lēmumu par pārrobežu sadarbības pastiprināšanu, jo īpaši, apkarojot terorismu un pārrobežu noziedzību.

⁽¹⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/24/EK (2006. gada 15. marts) par tādu datu saglabāšanu, kurus iegūst vai apstrādā saistībā ar publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniegšanu vai publiski pieejamu komunikāciju tīklu nodrošināšanu, un par grozījumiem Direktīvā 2002/58/EK (OV L 105, 13.4.2006., 54. lpp.).

30. Runājot par sadarbību ar Eiropolu, ierosmē ir vairāki jauni elementi, kas galvenokārt attiecas uz *Eurojust* nostāju pret Eiropola analīzes darba datnēm ⁽¹⁸⁾. Kā ierosināts, 9.a panta 1. punkta c) apakšpunktā attiecīgām *Eurojust* dalībvalstīm ir dotas pilnvaras veikt uzdevumus saistībā ar Eiropola analīzes darba datnēm. Ierosinātā tiesību akta 26. panta (a) punkta 1.a apakšpunkts ir īpaši svarīgs, jo tajā ir paredzēts, ka dalībvalsts nodrošina, lai kolēģija varētu reāli sākt tādas analīzes darba datnes, un varētu piedalīties tās darbā. Ierosinātais tiesību akts ir būtiski jauns, jo ar to ir darīts gals stāvoklim, ka atšķirīgo Eiropola un *Eurojust* tiesisko sistēmu dēļ abas struktūras ir pilnībā nošķirtas. Tās sadarbojas, piemēram, par pamatu ņemot savstarpēju vienošanos, bet tās nevar tieši piekļūt otras sistēmām.

31. Ierosinātajā Padomes lēmumā, ar ko nodibina Eiropas Policijas biroju (*European Police Office — Eiropolu*) nav 26. panta a) punkta 1.a) apakšpunktam līdzīga panta, kas darītu iespējamu *Eurojust* piekļuvi Eiropola analīzes darba datnēm un līdzdalību tajās ⁽¹⁹⁾. Gluži pretēji, ierosinātā tiesību akta 14. pantā ir stingri ierobežojumi par līdzdalību tādās darbā

⁽¹⁸⁾ Analīzes darba datnes (*Analysis Work Files*) ir aprakstītas ierosinātā tiesību akta 14. un 16. pantā, kā minēts šā atzinuma 31. pantā. Ierosinātā tiesību akta 26. pantā ir lietots termins Analītiska darba datnes (*Analytical Work Files*).

⁽¹⁹⁾ EDAU ir nācis klajā ar atzinumu par priekšlikumu 2007. gada 16. februārī (OV C 255, 27.10.2007., 13. lpp.). Ierosinātā akta jaunākā, 2008. gada 10. aprīļa versija ir aplūkojama Padomes atklātajā pieejamā reģistrā.

datnēs un to analīzi. Ierosinātā tiesību akta 14. panta 2. punktā ir paredzēts, ka tikai analizētāji ir pilnvaroti ievadīt datus attiecīgās datnēs un izdarīt grozījumus tādās datnēs, un ka visi analīžu grupas dalībnieki var atgūt datus no datnes.

32. Tas uzliek divus pretrunīgus juridiskus pienākumus. No vienas puses, Eiropolam būtu jāierobežo līdzdalība tādās darba datnēs un to analīzē ar analīžu grupas analizētājiem/dalībniekiem. No otras puses, dalībvalstīm ir uzlikti pienākumi saskaņā ar Savienības tiesībām — ļaut *Eurojust* atvērt datnes un piedalīties tajās. Nav skaidrs, kuras no šīm saistībām gūs virsroku. Juridiskas skaidrības dēļ Padomei ir jāgroza viens no abiem juridiskajiem instrumentiem, pirms tos pieņem galīgā variantā. Abiem instrumentiem būtu jābūt savstarpēji saderīgiem.

33. No šādas perspektīves raugoties, ir arī būtiski svarīgs jautājums, kas prasa atbildes. Vai *Eurojust* kolēģijai ir aktīvi jāpiedalās Eiropola darbā, vai arī pietiktu, ja *Eurojust* lūgtu Eiropolu atvērt analīzes darba datnes un/vai informāciju no Eiropola saņemtu pēc lūguma — kāds saskaņā ar abu struktūru vienošanos ir pašreizējais stāvoklis?

34. Pēc EDAU viedokļa — šādos apstākļos un, tā kā nav skaidras un atklātas motivācijas, būtu jāapsver, vai nepietiktu ar to, ka turpinātu darboties pašreizējie mehānismi, ar nosacījumu, ka:

a) tas neapdraudēs attiecīgu valstu, *Eurojust* un kolēģijas dalībnieču, stāvokli informācijas jomā.

b) strukturāla abu struktūru saistība ir pietiekami stipra, lai nodrošinātu sadarbību un izvairītos no divkārša darba ⁽²⁰⁾.

Tādā risinājumā būtu ņemtas vērā arī datu aizsardzības intereses. Eiropola un *Eurojust* pienākumi no personas datu apstrādes viedokļa (kas tos apstrādās? kas uzraudzīs datu apstrādi?) paliks skaidri nošķirti, kas arī lieti noderētu, ņemot vērā dažādas pārraudzības datu apstrādes sistēmas, ar dažādām Kopīgām pārraudzības struktūrām, un *Eurojust* Kopīgajā pārraudzības struktūrā darbotos tiesneši ⁽²¹⁾.

Sadarbība ar citu valstu varasiestādēm

35. Tā arī nonākam pie sadarbības ar trešo valstu varasiestādēm. Esošie mehānismi, kas ir izveidoti ar Padomes Lēmuma 2002/187/TI 27. pantu, būs pabeigti ar pantu par koordinācijas tiesniešiem (*Liaison Magistrates*), ko sūtīs uz

trešām valstīm (26. panta a) punkts) un ar pantu par tiesiskās sadarbības lūgumiem no trešām valstīm (27.a pants).

36. EDAU atbalsta tādus jaunus noteikumus, bet lūdz pievērst īpašu uzmanību datu aizsardzības līmenim trešās valstīs, uz ko attiecas Padomes Lēmuma 2002/187/TI 27. panta 4. pants. EDAU iesaka izmantot pašreizējo, grozīto Padomes lēmumu, kurā ir paredzēts arī turpmāk vērst plašumā apmaiņas ar trešām valstīm, lai Padomes lēmumā fiksētu piemērotības izvērtējuma procedūru. Izvērtējums būtu jāveic *Eurojust* kolēģijai, un jāapstiprina Kopīgai pārraudzības struktūrai.

V. PĀRRAUDZĪBA

37. Padomes Lēmumā 2002/187/TI ir plaši noteikumi, lai nodrošinātu *Eurojust* sakarā piemērojamo datu aizsardzības prasību ievērošanu. 17. pantā ir risināts jautājums par *Eurojust* datu aizsardzības inspektoru, bet ar 23. pantu ir izveidota Kopīga pārraudzības struktūra, kas kopīgi pārraudzīs *Eurojust* darbības.

38. Ierosinātajā tiesību aktā nav ierosinātas būtiskas pārmaiņas tādos noteikumos, kas šķiet darbojamies labi. Ir ierosināts tikai mazs papildinājums 23. panta 10. punktā, kurā ir teikts, ka Pārraudzības struktūras sekretariāts var izmantot ar Padomes Lēmumu 2000/641/TI izveidotā sekretariāta speciālās zināšanas ⁽²²⁾.

39. EDAU sveic šo papildinājumu, kas varētu stiprināt datu aizsardzības pārraudzības konsekvenci, policijas un tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietās (pašreizējais trešais pīlārs). Citu ES struktūru gūtās pieredzes un plašu informācijas sistēmu izmantojums nevarētu radīt citas sekas kā vien arī turpmāk uzlabot aizsardzības kvalitāti.

Personāla dati

40. Cits konsekvences jautājums, kam jāpievērš uzmanība, ir šāds. 38. pantā ierosinātajam Padomes lēmumam, ar ko nodibina Eiropas Policijas biroju (Eiropolu) ⁽²³⁾ ir runāts par Eiropola personālu. Ar 38. panta 1. punktu ir noteikts, ka uz Eiropola direktoru, direktora vietniekiem un personālu attiecas Eiropas Kopienas Civildienesta noteikumi (un līdzīgi noteikumi). Tāpat 38. panta 5.a punktā ir paredzēts, ka Eiropols piemēro Regulu (EK) Nr. 45/2001 ar Eiropola personālu saistītu personas datu apstrādei. Tas paredz pārraudzīt arī to, kā EDAU piemēro šo regulu.

⁽²⁰⁾ Šajā sakarā skat. arī terorisma apkarošanas koordinators 2007. gada novembra diskusiju dokumentu (Padomes dok. Nr. 15448/07).

⁽²¹⁾ Padomes Lēmuma 2002/187/TI 23. pants.

⁽²²⁾ Padomes Lēmums (2000. gada 17. oktobris), ar ko izveido sekretariātu apvienotajām datu aizsardzības uzraudzības iestādēm, kuras izveidotas ar Konvenciju par Eiropas Policijas biroja izveidi (Eiropola Konvenciju), Konvenciju par informācijas tehnoloģijas izmantošanu muitas vajadzībām un Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas Līgumu par kontroles pakāpenisku atcelšanu pie kopīgajām robežām (Šengenas Konvenciju) (OV L 271, 24.10.2000., 1. lpp.).

⁽²³⁾ Jaunākais variants, skat. 17. zemsvītras piezīmi.

41. EDAU iesaka Padomei izmantot to pašu pieeju arī *Eurojust*, un pievienot līdzīgu noteikumu par Eiropola personāla personas datu apstrādi. Papildu iemesls tādai pieejai ir tāds, ka nepavisam nav skaidrs, vai Kopīgā pārraudzības struktūra ir kompetenta pārraudzīt Eiropola personāla personas datu apstrādi. Patiesi, Padomes Lēmuma 2002/187/TI 23. panta 1. punktā ir konkrēti runāts par lēmuma 14. līdz 22. pantam minēto *Eurojust* darbību pārraudzību, un pie tās automātiski nepieder *Eurojust* vadīšana, piemēram, tā personāla dati.

42. Tāda pieeja ir jo lietderīgāka, jo Lisabonas Līguma stāšanās spēkā, ar ko pilāru struktūra būs likvidēta, varētu panākt to, ka *Eurojust* ir Regulas (EK) Nr. 45/2001 piemērošanas jomā, un noteikti tas būs TFU 16. panta 2. punkta jomā, ar ko Savienības likumdevējiem ir uzlikts pienākums izstrādāt noteikumus par personas datu apstrādi visās ES struktūrās.

Apspriedes ar Apvienoto pārraudzības iestādi

43. Visbeidzot, ierosinātajā tiesību aktā ir atzīts, ka Apvienotā pārraudzības iestāde ir konsultatīva. Vairākus lēmumus varētu pieņemt tikai pēc apspriedēm ar Apvienoto pārraudzības iestādi. Būtu jāpriecājas par to, ka tas ir atzīts. Dažos punktos minēto uzdevumu varētu pat pastiprināt, uzliekot *Eurojust* kolēģijai pienākumu ne tikai konsultēties ar Apvienoto pārraudzības iestādi, bet arī ņemt vērā tās padomus (skat. iepriekš 29. un 36. punktu).

VI. SECINĀJUMI

Par procedūru

44. EDAU pauž nožēlu, ka dalībvalsts nav lūgušas viņa padoma, jo lielā ierosinātā tiesību akta daļā ir risināts jautājums par *Eurojust* veiktu personas datu apstrādi — tās priekšnosacījumiem.

Par ietekmes novērtējuma trūkumu

45. Ierosinātais tiesību akts būtu bijis jāpapildina ne tikai ar paskaidrojuma rakstu, bet arī ar ietekmes novērtējumu, jo tie abi ir vajadzīgi elementi, kas stiprina likumdošanas procesa pārskatāmību un — plašākos mērogos — vispārējo kvalitāti. Minētie dokumenti varētu pamatot, kāpēc steidzami jāizdara grozījumi Lēmumā 2002/187/TI.

Par vajadzību uzlabot *Eurojust* tiesisko sistēmu

46. EDAU saprot vajadzību uzlabot *Eurojust* tiesisko sistēmu, lai to padarītu efektīvāku. Šī organizācija attīstās. EDAU norāda, ka:

- a) Grozījumi attiecas uz iespējām apstrādāt personas datus, un tālab tie rada papildu apdraudējumus no personas datu aizsardzības viedokļa.
- b) *Eurojust* apmainās ar informāciju ļoti dažādās juridiskās sistēmās ar dažādām juridiskām (un konstitucionālām) prasībām par tādas informācijas lietojumu un piekļuvi tai.

Arī tādu iemeslu dēļ ir jānosaka jauni noteikumi, par pamatu ņemot spēkā esošo noteikumu nepilnību analīzi un jaunu noteikumu cerēto efektivitāti.

Lisabonas Līgums

47. Atzinumā ir minēti četri argumenti, kā dēļ labāk būtu gaidīt, kad Lisabonas Līgums stāsies spēkā:

- a) Tas ļauj pilnībā iekļaut TFU 85. pantā minētos uzdevumus.
- b) Tajā ir atzīts, ka Eiropas Parlamenta ir līdztiesīgs tiesību aktu pieņēmējs un *Eurojust* darbību izvērtējumā ieinteresēta puse.
- c) Tas ļauj Komisijai un Tiesai kontrolēt īstenošanu dalībvalstīs, un liedz jauniem noteikumiem izmantot Lisabonas Līguma 36. protokola VII sadaļā paredzētos atbrīvojumus.
- d) Tas ļauj apsvērt pilāru struktūras likvidācijas sekas, un tās varētu būt tādas, ka Regula (EK) Nr. 45/2001 varētu kļūt piemērojama *Eurojust* sakarā.

Par personas datu apstrādes noteikumiem

48. Būtu jādod atsauce uz Padomes pamatlēmumu par tādu personas datu aizsardzību, kurus apstrādā, policijas un tiesu iestādēm sadarbojoties krimināllietās To personas datu sarakstiem, kurus var apstrādāt saskaņā ar 15. panta 1. un 2. punktu būtu jāpaliek slēgtiem. Skaidrojumi ir vajadzīgi, runājot par jauniem datu elementiem, ar ko ir papildināts 15. panta 1. punkta l) apakšpunkts.

Par attiecībām ar ārējiem partneriem

49. EDAU ieilst pret *Eurojust* un Pasaules muitas organizācijas savstarpēju personas datu apmaiņu.

50. Runājot par attiecībām ar Eiropolu, būtu jāapsver iespēja arī turpmāk izmantot pašreizējos mehānismus, ar nosacījumu, ka:
- a) tas neapdraudēs attiecīgu valstu, *Eurojust* un kolēģijas dalībnieču, stāvokli informācijas jomā.
 - b) strukturāla abu struktūru saistība ir pietiekami stipra, lai nodrošinātu sadarbību un izvairītos no divkārsa darba.
51. Runājot par sadarbību ar trešo valstu varasiestādēm, ir ieteikts izmantot pašreizējo, grozīto Padomes lēmumu, kurā ir paredzēts arī turpmāk vērst plašumā apmaiņas ar trešām valstīm, lai Padomes lēmumā fiksētu piemērotības izvērtējuma procedūru.

Par pārraudzību

52. EDAU sveic 23. panta 10. punktā ierosināto papildinājumu, kurā teikts, ka Pārraudzības struktūras sekretariāts var

izmantot ar Padomes Lēmumu 2000/641/TI izveidotā sekretariāta speciālās zināšanas.

53. EDAU iesaka iekļaut līdzīgu punktu kā 38. panta 5.a punktu ierosinātajā Padomes lēmuma, ar ko nodibina Eiropas Policijas biroju (Eiropolu), lai paredzētu, ka Eiropols piemēro Regulu (EK) Nr. 45/2001 ar Eiropola personālu saistītu personas datu apstrādei.
54. Noteikumi par to, ka Kopīgā pārraudzības struktūra ir konsultatīva, ir apsveicami, un dažos punktos tos pat varētu pastiprināt.

Briselē 2008. gada 25. aprīlī

Peter HUSTINX

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs